

FOGARAS ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
Egész évre 8 Kor., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K.
Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedése.

A hirdetések díját jutányosan számítjuk.
Nyílt tér: soronként 20 fill.
Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő
Kéziratokat nem adunk vissza.

Vármegyénk jövője.

Ha igaz az, hogy az átok fog, úgy a régi, molyos átkák átka, mely a fogarasi vár fejedelmeinek, várományosainak és kapitányainak ajkairól elröppent, tényleg megfogta ezt a földet: Fogaras-vármegyét!

Pedig mi nem hiszünk a tizenhárom szám csodáiban s nem tartjuk azt, hogy pénteki napon ne fogjunk semmiféle munkába, mégis minden babonátlanágunk mellett is hiszünk az átokban, csak hogy nem a fejedelmi, hanem a saját, önön magunk átkában, mely már hatszáz év óta folyton sujt bennünket!

Igaza van a latinnak, midőn azt mondja: „sors sua sique faber!” Vagyis: „mindenki a saját szerencséjének, vagy sorsának a kovácsa” s amilyen kört, helyzetet teremt magának valaki, azt szó nélkül viselni tartozik!

Már az szent igaz, hogy mi a szegénységet szó nélkül, hűségesen viseljük, mint olyan óriási ólomkeresztet, amely-

nek járma, sulya alul nem vagyunk képesek megszabadulni s amelyet örökösen viselnünk kell.

Napról-napra szemlátomást pusztulunk s látjuk ott a könyvkereskedésben a kipirult, sóvárgó arcokkal álló embereket, akik szinte szivepedve várják a kiállított s Amerikába szóló utleveleket, akik itt tönkre jutva, a koldusbotra támaszkodva, eveznek az újvilág felé, melytől lételük, helyzetük: megjobbulását várják. S tényleg sokszor s többen nem is csalódnak, mert a remélt s várt gileádit föl is találják az újvilágrészben, úgy, hogy Amerika ma már a szenvedők, a koldusok Mekkája lett!

Elszomorító állapot ez, de igaz!

S e vármegye mit sem törődve századok óta nézi ezt az elszomorító képet s nincs módjában, hatalmában a ellenáthatlanvégtet ellen küzdeni, harcolni, a végpusztulást s a kivándorlást megakadályozni! . . .

A nem régen fölállított fűrészgyár megadta az impulzust arra nézve,

hogy itt gyárakat kell létesíteni! Ez a fűrészgyár az igaz kenyeret ad egypár embernek, fuvarosnak, de ez elenyészően csekély a vármegye létszámahoz képest, itt különböző gyárakat kellene létesíteni, hogy a szegény, földhöztapadt nép ki ne vándoroljon.

Eklatáns példa előttünk a diósgyőri kis Hámor, amelynek népe szegény tót nemzetiségű, vashámora volt, időközben azonban a hámorokat beszüntette ott az állam s népe pár év alatt tönkre ment, keresethiány miatt.

Az állam azonban úgy segített a dolgon, hogy Diósgyőrben, a hajdani fejedelmi sasfészekben, melyről szintén egy vár tanuskodik s amely ma már csak baglyok, denevérek tanyája lett — vas- és acélgyárat létesített s a 25—30 évvel ezelőtt alkotott kis hely, ma már egész virágzó nagyváros lett, melynek népe a hajdani szegénység után ma kanállal eszi az „indusztria” áldásait, holott az pár évtizeddel ezelőtt egy egyszerű, csendes kis acélgyár volt.

TÁRCA.

Vöröskereszt bál.

F. hó 2-án este, egy ügyes honvédbaka állított be a redakcióba, nagy pecsétet hozván. Már-már kellemetlenül kezdtem magamat érezni, eszembe jutott a régi szép dal: „Este jött a parancsolat, violaszin pecsét alatt.” Ebben az ex-lexes világban bizony soha sem lehet biztos a hadköteles atyafi, de még az ilyen „néplefakvó” sem, mint jó magam, mikor kell a mundért felöntenie, kellemetlen érzésem tehát egészen indokolt volt. Nagy megnyugtatósomra szolgáló tehát, mikor — legelőször is az aláírást nézve — olvasom, hogy: „a választmány határozata folytán kiadta Köntzey Gyuláné alelnök.” Ni-ni, hisz ez a vöröskereszt bálra szól! Ejnye, erről egészen meg is feledkeztem. No volt is dolga egész szombat a szabónak, benzinnel, fodrásznak, míg a nagy esthez méltó ancuha öltözve, saját paripái-

mon berobogtam a Lauritsch udvarába, ahol ugyancsak ügyelni kellett az egyre-másra robogó fogatok között a szegény riporternek.

A terem díszítése impozáns volt. A remek, zöld fenyődisz, a termen keresztül-kasul huzott gürlandok, a kisebb-nagyobb paizs alakú alapra festett vöröskeresztek, a zászlók és csillárok olyan finom izléssel, fáradságot nem ismerő gondnal voltak egy hatásos egésszé alkotva, hogy elmondhatjuk, ilyen szépen még sohasem lattuk feldiszítve a tánctermet. Nem hallgathatjuk el, hogy e nagy fáradságot igénylő munka Zankó Emil főerdész érdeme, aki különös tevékenységet fejtett ki a díszítés fáradságos munkája körül.

A teremben este 8 órakor még aránylag kevesen voltak. Csodálkozásomat fejeztem ki e fölött, hiszen úgy hallottam, hogy sokan készültek! Egyik rendező aztán felvilágosított, hogy a kalikósok egy mellékteremben gyülekeztek és majd felvonulás lesz. Végre rázendítette Ruzs János kitűnő zenekara a remek indulót és a jelenvolt közönség sora-

között bevonultak a vidám, kedves kalikósok, számszerint éppen ötvenen.

Éljenezés, kacagás, bohókodás töltötte be ezután a levegőt. A jelenlevők egyik meglepetésből a másikba estek. Csipős, de szellemes ötletek, vágások röpködtek a levegőben és a védtelen urak, különösen azok, akikre „pikk”-jük volt a kalikósoknak, nem felelhetek hasonlóan, mert hiszen rajtuk nem volt álarc. Konstatáljuk, hogy lehetetlen volt az elmés maszok közül egyetlen egyet is felismerni. Ha úgy rémlett az embernek, hogy felismerte valamelyiket, rögtön eltűnt a piros forgatagban és a másik percben már fogalma sem volt az illetőnek, hogy melyik volt az ő párja. Láttunk fiatal embereket, akik összetett kezekkel könyörögtek a kegyetlen maszoknak, hogy ismeresse meg magát, de az kacagva tűnt el társai között. Még a mi őshumor, kedves Mayer Ignáczunkat is cserben hagyta előre jósolt szimatja és ámulva nézegette a Zakariás Marci bácsit hatalmasan megforgató ügyes hölgyet, de bizony nem találta el, hogy

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testület, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, neuritikus, számar-köhöges, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Minthogy értéktelen utáztatásokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

„Roche”

Kapható orvosai rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára Svájcban 4.—korona.

Ime ez az eklatáns példa is mutatja, hogy mire képes a vállvetett munka, az erős akarat, mely előbb vagy utóbb, de diadalt arat! . . .

Ha összehasonlítjuk a mi vidékünket a szép Diósgyőr vidékével, a szépségek mellett, mely mindkét vidék közös tulajdonsága t. i. a vadregényesség, még tágabb s több teret látunk itt Fogaraszvármegyében a gyárak létesítésére, mint ottan.

Itt a rengeteg erdők közepette sokkal nagyobb alkalom kínálkozik e különféle gyárak fölállítására, mint Diósgyőrben, de ott nem engedték a tönkszélre juttatni a vármegye szülötteit s megtettek érte mindent, ami kenyeret, megélhetési módot adott a kezeikbe!

Láthatjuk, tudhatjuk azt, hogy az itteni nép földmivelésből, a saját földje után képtelen megélni, tehát gyárakat kellene teremteni minél előbb, hogy kivehessük a koldusbotot a kezeikből s ezt az idegennyelvű nemzetiséget a magyar haza földje iránt tanítanánk meg egy kissé jobban vonzódní, mint most, egyszóval a munkával megajándékozni mintegy, hogy megkereshesse a maga mindennapi kenyerét!

Nagyon természetes, emellett még jó lenne, ha a pénznek nem volna olyan nagy az értéke, mint most, már tudniillik úgy értjük a dolgot, hogy ha több lenne mindenkinek a napi s havi keresete, bevétele mint most; mert itt Fogarason egy heti munkának az ára aránylik Amerikában egy napi munka árához. Vagyis, míg Fogarason pl.: egy iparos

hetenként megkeres mondjuk 18—20 koronát, ott egy nap kap ugyan annyit. Nagyon természetes, ez az óriási ellentétes arány Amerika felé billenti a megélhetés mérlegét s számtalan ember zarándokol a felé az új táj felé, ahol igazán „kolbászból fonják a sövényeket!”

Véghetetlenül jól tenné tehát a megye, ha a kórház stb. dolgok fölépítése mellett erről a dolgról, t. i. gyárak létesítéséről is medítalna, mert ezzel egyrészt kenyeret adna népe kezébe, másrészt pedig ezáltal Fogaraszvármegye jövőjének vetné meg rendithetetlen alapját az idők végéig!

—ő.

Bojkott.

Minden generációnak megvan a maga: „slagvort“-ja, szállóigeje, amelyen a társadalom — mint vesszőparipán — szeret nyargalni s míg meg nem unja, újabb szó ki nem szoritja a divatból, folytonosan használja!

Ilyen fölkapott szó most a „bojkott!” Nap-nap mellett hallhatjuk különböző branzu emberek szájából elröppenni: ezt a hírlapot, embert stb. . . bojkottálták!

A fővárosban csak mosolyognak az efajta szavakon, gyöngé, komikus fogásnak tartják. De nálunk, a jó, egészséges vidéken egészen más a helyzet. Itt egész kedélyesen látnak hozzá az emberek az ilyen társadalmi kivégzésekhez. Ugy szólnak napirenden van, hogy olvassuk, kit és hányszor bojkottálnak.

Még csak arra várunk, amidőn a bíróság is kimondja a bojkottot és bizonyos hazafiatlan adósok váltóira nem hozza meg a „sommás végzést!” Mekkora öröm és minő hamisítatlan kedély lesz akkor nálunk, ezen a kedves Fogarason, ahol ezekben a komoly

napokban annyi derüs epizód, annyi humoros intermezzót vet fel a társadalmi surlódások hullámgyűrűje.

Ám de a sok visszás, groteszk figura mellett igen elszomorítónak tartjuk ezt a: bojkott mánia!

Elszomorítónak azért, mert igen könnyedén dobálódzunk ezzel a veszedelmes terrorista fegyverrel. Ha nem tetszik többeknek a te „cifferblatod”: bojkottálnak; ha támad, vagy igazságot szellőztet az ujság, hát akkor azt: bojkottálják. Ha azokkal érintkezel, akiket bojkottálnak, ha tőlük vásárolsz, vagy nekik eladsz, akkor téged: bojkottálnak. Legalább ezt mondják.

Mert mondásokban nem vagyunk szűkeblűek. Hála az égnek — a gondolattól a beszédig hosszú az út. De a beszédőtől a tettig legalább tizszer akkora a távolság.

Annyi azonban szent, hogy nálunk, itt Fogarason rögtön készen van a kivégzés, — de csak úgy gondolatban. S nem veszik aztán észre, hogy bizony lejáratják ezt az eszközt is épúgy, mint a többieket. S végül ott leszünk, hogyha ilyen könnyen akarjuk kivégezni minden csekélységért felebarátainkat, nem lesz senki, aki hisz ennek az egyébiránt statariális hóhéreszköznek erejében, hatékonyságában. Akkor azután ijesztgethetnek Fogarason is a bojkottal!

Annak, hogy a legutóbbi időben oly nagy teret szántak a vidéken a bojkottnak, — oka főleg az, mert a vidéki társadalom tagjai egymásra lévén utalva, az ebből való esetleges és komoly kiközösítés bizonyára nagy lelkibánatalt és olykor erkölcsi halált jelent.

Hozzá járul mindehhez az, hogy a közélet és társadalom vezetői ismerik ezt a mamust és tudják, minő hatása van a polgárookra és a népre; imponálni akarnak lefelé, amikor úgy dobálóznak a bojkottal, mintha legalább is egy kedves lap volna a harminckét levelű bibliából.

kicsoda. Egy-egy ügyes és előrelátó férfiú krétát vett elő és a vele huncutkodó maszk hátát megjelölte, de az álarcosok össze voltak esküdve az urak ellen és amint a másik észrevette a krétát, rögtön letörülte, így ez a terv is füstbe ment.

Olyan zaj, vidámság, fesztelen jókedv uralkodott ez estén, hogy bátran elmondhatjuk: a legkedélyesebb, a legpompásabban sikerült est ezen a farsangon még eddig a vöröskereszt egyesület kalikó-bálja volt. Elismerés illeti a vezetőséget, a főispánné öméltóságát, aki betegsége miatt nem lehetett ugyan jelen, de a kitünő eszméért őt illeti a dicsőség és a vigalmi bizottságot, élén a buzgó alelnöknővel a nagyszerű kivitelért. Semmiféle program nem nyújtott volna ilyen élvezetet.

No hiszen volt dolga a szerkesztőknek. Ugyancsak megrohanták az elmés maszkok s közülök egy magára értvén „sárkányi” jelzőt, rögtön készen volt a válasszal, mondván: „sárkányod lennék, ha feleséged volnék!”

stb. . . Mindegyik azt akarta, hogy ő legyen „legszebbnek” kiírva az ujságba. Meg is lett ígérve ez a kedvezmény annak, aki leveszi egy pillanatra azt a csuf, fekete álarcot, de ilyen feltétel alatt nem reflektáltak a bálkirálynéságra és tovarebbent a piros csomó, hogy másik csoportnak adjon helyet.

Az első négyest még álarc alatt táncolták. Nem is sikerült, mert egyik szellemes és élénk maszk kimaradt s négyesből, nem jutott átellenése. Bosszúból aztan ez kijelentette, hogy elrontja a négyest, ami sikerült is neki és nagy vidámságot idézett elő. Természetesen a rettentő meleget a csuklya és álarc alatt nem igen sokáig bírták ki a vidám maszkok, egyenként tünedeztek aztán el és letéve az álarcot, egészen reggeli 5 óráig táncoltak, amikor kivonulva a táncteremből vasárnap reggel 7 óráig mulattak a hölgyek, urak, csak akkor oszlott szét a vig társaság.

Mint már fentebb is említettük, bátran „leszögezhetjük” az általános véleményt,

hogy a legkitünőbbben sikerült bál volt ez idén a kalikó-bal. Ha még ideiktatjuk, hogy néhány férfi is igen izléses, elegáns és egy-pár igen mulattató kosztümöt öltött s egyuttal konstatáljuk, hogy a bevétel körülbelül 570 koronát tett ki, azt hisszük eleget tettünk tudósítói tisztünknek, amit hogy egészen lelkiismeretesen teljesítsünk, alább adjuk a jelenvolt hölgyek névsorát.

Kalikóban voltak: Balla Károlyné, Dr. Bauszner Guidóné, Dr. Benedek Arthurné, Berkó Paula, Bisztray Józsefné, Bocskor Ádámné, özv. Borosnyai Béláné, Cirják Emma, Dánffy Lenke (Kolozsvar), Fridrik Gézáné, Fogel Frida, Dr. Hámorszky O.-né, Héjas P.-né, Herzum Sarolta, Kapdebó Mariska (Oláhujfalu), özv. Köntzey Gyuláné, Dr. Ludwig A.-né, Mazura Rózsi, Mayer I.-né, Mayer Richardné, Nagy Vilmosné, Nemes Béláné, Poparadu Leticia, özv. Rottler Józsefné, Rössler Ida, Szilágyi Irén, Simon Katica, Sorea Viktoria és Emma, dr. Schul Albertné, Schul Henrikné, Taglicht Jolán,

HERENGZ JOZSEF KESERUVIZ
AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES IZÜ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

Ha egyszer a bojkott polgárságot szerez nálunk, akkor majd komolyan ellenőrzik: kiket és miért bojkottálnak. S akkor majd letről indul meg a bojkott mozgalom a polgárok és a nép köréből. Ez sokkal komolyabb s veszedelmesebb lesz. Ez a népitélet nemcsak a jelenért, de a multért is megköveteli a vezeklést. S akinek multja nem lesz garancia a jövőre, azt is kifogja zárni, azt is bojkottálni fogja ama harcaiból, dicsőségéből és örömeiből.

Nézzünk csak szét a társadalomban ma azok mondják ki a bojkottot legelsőnek, azok itélkeznek élet-halál felett leghamarabb, azok bojkottálnak legjobban, akiknek igen sok a vezekelni valójuk, akik meglátják másnak a szemében a szálkát, a magukéban pedig a gerendát nem.

Legtöbbször azok akarják bojkottálni felebarátaikat, akik az emberi szeretet, a jóság, az elűzés, a türelem melegségében és fényében tobzódtak, amitől — úgy látszik — megkeményedett a szívük, kiégett belőle minden emberi érzésük.

De hát mint mindennek a világon, úgy a bojkott szónak is eljön a maga alkonya. Ez is elmerül, mint sok más szótársa a feledékenység gyászos tengerébe s amelyet mi: a jelen, nagyképködve komoly értelemben vesz és használ, a jövő, mint ferde társadalmi divatot egyszerűen bojkottálja, kidobja a maga szótárából s egy jót kacag rajta.

Valóban olyan a társadalom, mint az élőfa, mely hajtja s hullatja leveleit s egyszer nagyon is fölkap valamit vagy valakit; majd másnap — szeszélyéből kifolyólag — letárgyalja s egyszerűen napirendre tér fölötte.

Kaszlópeia.

A pénzüintézetek valódi célja.

A pénzüintézetek életében fontos és lényeges hónap a február. Csaknem valamennyi ebben a hónapban tartja rendes

dr. Turcu Jánosné, Turcu Lenica és Zseni, Varga Ida és Emma, Wenk Ágostonné, Várnay Sándorné, Zankó Emilné. Férfa k: Cynk Ervin hadnagy, Köntzöy Lajos főhadnagy, Zalay János dr., Zakariás Antal, Zankó Géza dr., Wildmann Kálmán és még két ur női kalikóruhában, akit nem sikerült felismernünk.

Civilben voltak: Aladics Emilné, Balla Márkusné, Botta Anna, Beke Istvánné, Berko Adolfné, Cirják Hermin, Csongrády Gizella, Dr. Dániel Ödönné, özv. Dr. Fogel Jánosné, Dr. Gyöngyösy Istvánné (Sárkány), Greguss Jánosné, Gáspár Bogdáné (Sárkány), Halmy Gyuláné, Hochmann Izidorné (Sárkány), Herzum Róbertné, Dr. Kovács Béláné (Sárkány), Kovács Pálné, Kiss Károlyné, Leitner Béláné, Leitner Ilona, Mazura Mihályné, Mokcsay Endréné, Nagy Lázárné, özv. Nagy Lajosné, Poparadu Áronné, Polakovich Györgyné (Sárkány), özv. Pleskott Györgyné, Dr. Rosenberger Jánosné, Dr. Schuszterné, Széll Józsefné, Schul Józsefné, özv. Sáska Gyuláné, J. Szentgyörgyi Mariska, Simon Gyuláné, Thierfeld Dávidné, Török Bálintné, Urdea Györgyné (Alsóárpás), Varga Elekne és Zakariás Mártonné. Ha valakit véletlenül kifeletem volna, kegyelem árva fejmenek!

Halmly Gyula.

évi közgyűlését, ahol az igazgatóságok beszámolnak a részvényesek előtt a működésről és a nyereségről.

Bár helybeli pénzüintézetek zárszámadásait nem ismerjük, de a nagy általános szokást igen és így bátran kimondhatjuk, hogy pénzüintézetek nem felelnek meg valódi céljuknak akkor, midőn egyedüli és főcéljuk a minél több osztalék.

Mi a pénzüintézet? Bizonyos számú emberek szövetkezése azon célra, hogy a hitelügyeket minél jutányosabban és könnyebben hozzáférhető módon kielégítsék s a megtakarított pénzeket kamatozásra elhelyezhessék, a nyereség jövedelemből pedig közjótekonyságot gyakoroljanak. A szövetkezett emberek mindenike bizonyos összegű pénzzel járul az intézet létesítéséhez. E pénzről elismervényt — az úgynevezett részvényt — kap, mely őt feljogosítja arra, hogy az üzletvezetésbe befolyjon és az év végén mutatkozó nyereségből bizonyos százalék osztalékot kapjon.

Az osztalék tehát az a jövedelem, melyet a részvényes a befektetett tőke után a pénzüintézet évi nyereségéből huz és ezen osztalék magassága nincs szabályozva, mindig attól függ, hogy mennyi az intézet tiszta jövedelme tehát a 0-tól akár 90%-ig is fölemelkedhetik.

Már most legtöbb pénzüintézetnél azt látjuk, hogy az osztalék 12—16%-ot tesz ki. Ma, midőn a betéti kamatláb meglehetősen alacsony, a fenti osztalék túlmagasnak tekinthető, mert 4—4½% betéti kamatláb és 12—16% osztalék, a legnagyobb mérvben aránytalan.

Aránytalan azért, mert a részvényes is betevő, olyan betevő, aki a részvénye értékét helyezte betébe és aránytalan azért, mert a részvényes sem tarthat igényt nagyobb jövedelemre, mint aminőt pénzének törvényes kamatozása nyújthat. De igazságtalan főleg azért, mert a magas osztalék kimeríti a nyereséget és az intézet nem teljesítheti legmagasztosabb hivatását, a közvagyonosodás érdekeinek előmozdítását.

Tudvalevőleg a pénzüintézetek csaknem egybehangzó alapszabálya így szól: „betétek elfogadása és azok gyümölcsöztetése által a takarékossgot és tőkék képzését s ezek, valamint saját részvénytőkéjének hasznosítása mellett a földmivelés, ipar és kereskedelem, valamint általában a közvagyonosodás érdekét előmozdítani.”

Bátran föltehetjük a kérdést, törek-szenek-e megvalósítani a pénzüintézetek e magasztos hivatását? Előmozdítják-e a közvagyonosodást? Avagy talán ezt úgy értelmezik, hogy az ő részvényeseik vagyonosodnak?

Igaz, hogy a nyereség felosztási tervzetben általában a „jótekonny cél” rovata is előfordul, de a leggazdagabb pénzüintézetek is évi pár száz koronával vélik ezt elintézni.

Miért ily keveset? Könnyű a felelet! Az igazgatóság a részvényesek bizalmának meg akar felelni és ezt úgy véli elérni, ha minél magasabb osztalékot juttat nekik. És amikor ezt teszi, nem gondol a pénzüintézet erkölcsi alapjára, nem ennek valódi céljára.

A magas osztalék által csak többet ad annak, akinek sok van, csak az erőst erősíti, anélkül, hogy a gyengét támogatná! Pedig hát ez a gyenge az intézet oszlopa! Az adós a gyenge és ő az intézet fenntartója, mert az ő keserves fillérei teszik a nyereséget, e nyereségből tehát minden természeti és emberi törvények szerint őt is megilleti a részesedés. E részesedést pedig könnyen kielégíthetjük a jótekonny közcélok hathatós támogatásával.

Vidékünkön, sőt csak községünkben is temérdek azon közintézmények száma, amelyeknek előmeneteléből, felségélyezéséből a gyengék is segínyt nyerhetnek. Ilyenek a kórház, a közs. pótadó alap, egyházi adó-alapok, gazdakör, igartestületek, gimnáziumi segély-alapok, stb. Az ilyen célokra az osztalék fele bátran elvonható. Hátrányát nem érzi meg a gazdag részvényes, de előnyét igenis megérzi a pénzüintézet, mely ilyenformán erkölcsi, jótekonnyági intézmény névé válik és megérzi az adós, aki kamataival a maga sorsán is könnyit.

Nem kell azért semmi nagy áldozat, csak egy kis közszeretet és önzetlenség a részvényesek részéről. 1848-ban a nemesség önként lemondott jogairól a jobbágyság felszabadításával, a papság meg a tized előnyeiről.

Ma sokkal csekélyebb áldozatot vár megynk, nagyszámú pénzüintézetektől! Hogy beteljesítik-e ezek a hozzájuk fűzött várakozást az a jövő titka, mindenesetre figyelemmel fogjuk kísérni!

—y—a.

H I R E K.

Hetipiacunk mizériái.

Régóta figyelemmel kísérjük a piacon uralkodó visszaéléseket és a drágaságokat, nem egyszer fel is emeltük szavunkat a hallatlan állapotok ellen, sajnos mindeddig az irott malasztnál nem érhattünk el többet.

Pár hét, sőt mondhatnám pár hónap óta azonban egy újabb visszaélés nyomára jöttek rá az érdekeltek. Feltűnt ugyanis, hogy buzát alig lehet kapni a piacon. Különösen kevés buza került eladásra és az is méreg drágán. Persze a közönséges, falusi népnek van annyi

ravaszsága, hogyha látja milyen nagy a kereslet és csekély a kínálat, hát felszólítja az árt. Így történt, hogy hétről-hétre drágult a buza és nem is lehetett kapni.

Az érdekeltek utána néztek a dolognak és mire jöttek rá? Arra, hogy egyes kereskedők a Fogarashoz legközelebb eső falvakban egész ügynökséget létesítettek és a messzebb eső helyekről a fogarasi hetivásárra igyekvő buzás szekereket elfogják és olcsó áron megveszik az ide szánt gabonát.

Hogy a fogarasi fogyasztó közönség azután honnan látja el magát búzával, az nem a kereskedő gondja, ő megvan elégedve azzal, ha elszedheti a fogyasztók elől olcsó áron a búzát.

Szerencsére olyan férfiak jöttek erre rá, akik nem félnek kimondani az igazat és — mint halljuk — az elmúlt héten 50 aláírással ellátott panaszt adtak be a fősolgabíróshoz, kérvén, hogy a vásárrend szigorú betartása iránt intézkedjék és a közönség érdekeit védje meg az ilyen terrorizmus ellen.

Vajjon lesz-e foganatja a jogos felszólalásnak? Nem tudjuk. De azt határozottan állíthatjuk, hogyha hivatásának magaslatára akar emelkedni a hatóság, úgy nem odázhatja el a dolgot, hanem erkölcsi kötelessége a kérelmet teljesítve, megvédeni a védtelen közönséget egyesek tulhajtott buzgalmával szemben.

— 6.

— Nyilvános nyugtázás és köszönet. A magyar szentkorona országai „Vöröskereszt egyesület” Fogarasi fiókja által 1906. évi február hó 3-án rendezett jótékony célu táncestélyén felülfizettek a következők: Bauszner Guidó főispán 20 kor. Dr. Szabó Györgyné, Schneider Rudolf 10—10 kor., Fridrik Géza 8 kor., dr. Bauszner Guidó, Hóbián János 6—6 kor., Váró Beni, Szentimrei István, Botta Anna 4—4 kor., Botta Emil, özv. Pleskott Györgyné, dr. Hochmann Nándor, Grf De la Motte Arthur 3—3 K, Schul Henrik, Halmy Gyula, Belle Sándor, Virág Károly 2—2 K, Aladics Emil, dr. Kelemen Adolf, Simon Gyuláné 1—1 K, Gidófalvi Kázmérné 2 K, Rösler és Fischer 5 K, összesen: 102 koronát, mely összeget midőn nyilvánosan nyugtázom nem tehetem, hogy a szegények és egyesületünk nevében legáltalánosabb köszönetünket ki ne fejezzük, azon nemes lelkekkel szemben, kik ily szép összeggel járultak a magasabb cél megvalósításához. Fogaras 1906. február 8-án. Balla Károly ref. lelk. pénztárnok.

— Működvelői előadás. A „Fogarasi Ifjúsági Egyesület” f. hó 17-én a „Páris”-szálló nagytermében saját könyvtára javára zártkörű műkedvelői előadást rendez, melynek programja a következő: 1. Felolvasás, tartja dr. Zalai János áll. főgimn. tanár. 2. Magánjelenet, előadja Lang Matild. 3. Szavaltat, tartja Horváth Kálmán egyes. tag. 4. „Ajánlott levél” vigjáték, előadják: Izsáki Helén, Krausz Olga, Sali András és Herschdorfer Izidor egyes. tagok. Előadás után tánc. Jegyek Thierfeld Dávid könyvkereskedésében előre is válthatók.

— Gyertyaszentelő. Február hó 2-án volt az egyházi év második Mária ünnepe: Gyertyaszentelő Boldogasszony. Emlékünnepe ez azon szép jelenetnek, mely a jeruzsálemi templomban játszódott le, mikor Mária a kis Jézust Mózes törvényei szerint bemutatván s áldozatul egy pár gerlicét felajánlván, az agg Simeon, karjaira vette az isteni kisdedet s elmondta gyönyörű énekét, hattyudalát:

— Most bocsázd el Uram a te szolgádat békességben, mert látták szemem az Üdvözítőt!

Az egyház e napon gyertyát szentel. Mivel a gyertya lángjának tisztító ereje van, az egyház hivatja a gyertyák megszentelése által lelki világosságra és a tisztaság után való törekvésre buzdítja. Gyertyaszentelő ünnepe időjós is a régi rigmus szerint, mely ezt mondja:

„Gyertyaszentelőkor
Ha napos idő volt:
Nagyobb hideg, fagy lesz
Még, mint azelőtt volt!

Majd meglátjuk, hogy igaz lesz-e a régi csizó?!“ Ugy látszik nem!

— Nimródok banata. Eddig hegyenvölgyön ropogtak a fegyverek, de e hó elejétől kezdve már nyugodtan lehetnek a nyulak, mert most már nem szabad rájuk duplázni egészen augusztus hó 15-éig. Így a nyár derekáig sutba kerülnek a Lankeszterek, melyek puffogatása a vadász idény alatt oly sok kellemes órát szerzett a Nimródoknak. Bizony az idén drága volt a nyul pecsenye, mert belekerült egy 2 kor. 80 fill., sőt 3 koronába is.

— Meghívó. A fogarasi román ifjúság f. hó 18-án este a „Páris” szálló nagytermében táncmulatságot rendez. A kitűnőnek ígérkező mulatság rendező bizottsága a következő: Zsiga Mátyás, Motok Miklós, Dr. Neamtiu János, Dr. Negrea Camil, Pintia Aurel, Dr. Russu Cornél, Simonca Augustin, Toma Costi, Turku Liviu és Vasu Danila. Személyjegy: 2. Családjegy: 5. kor. Erre a szép mulatságra már előre is föl hívjuk t. olvasóink b. figyelmét.

— Vármegyei tisztviselőink tevékenysége. Alkalmunk volt összeállítani a hiteles statisztikát, mely az elmúlt évi tevékenységről tesz tanubizonyosságot. Eszerint az alispán kiosztott az 1905. évben beérkezett ügydarabokból 15-öt, elintézt az 1906. évi januári gyűlésig 15-öt. A főjegyzőnek maradt hátralékos ügydarab 1904.-ből a kiosztott 300, elintézt 300 drbot, hátralék maradt 9. I. aljegyzőnek volt hátralék 1904.-ről 202, kiosztott 406, elintézt 590, maradt 18 drb. II. aljegyzőnek maradt 17 drb. kiosztott 522, elintézt 433, maradt 106. III. aljegyzőnek volt maradt 1, kiosztott 13, elintézt 12, maradt 2. Főorvosnak kiosztott 15, elintézt 15. Tiszti ügyésznek volt maradt 2, kiosztott 21, elintézt 23. Pénzügyigazgatónak (bár volna nekünk) volt maradt 11, kiosztott 133, elintézt 130, maradt 14. Tanfelügyelőnek maradt volt 19, kiosztott 486, elintézt 500, maradt 6. Kir. ügyésznek maradt 1, kiosztott 12, elintézt 13. Főmérnöknek maradt 15, kiosztott 67, elintézt 75, maradt 7. Közgazdasági előadó, maradt 3, kiosztott 37, elintézt 40. Kir. erdőfelügyelőnek maradt 67, kiosztott 611, elintézt 608, maradt 70. Árvaszéki elnöknek mar. 10, kioszt. 64, elint. 62. maradt 14, összes megyei tisztviselőinknél tehát, a hátralékos ügydarab 357 volt, kiosztott nekik 2702, elintézték 2816 drb, hátralék csak 246 drb. maradt.

— Becézgető nevek. A női becéző nevek a farsangon ismét aktuálisak váltak. Méltóztassanak elolvasni a bálakon résztvevő leányok névsorát, a következő diszpéndányokat találják ott nőnevekben: Ada, Anikó, Baba, Bébi, Bózzus, Cica, Cumpi, Cunci, Dalszi, Duci, Gigi, Ibi, Ici, Idi, Ifi, Illi, Iroi, Izabó, Lela, Lolla, Lolo, Lulu, Lenci, Maca, Mici, Mirci, Mysa, Mede, Meri, Médi, Pici, Pufi, Puty, Patyus, Rella, Saci, Tini, Toto, Zizi stb. Izlelitől, azt hisszük — elég ezekből ennyi is. Ezeket a pogány hangzású neveket hiteles báli névsorból jegyeztük ki, mindenik viselője egy előkelő, szép urileány. Becéző nevüket még régen, a gyermekszobában, vagy később a zsurokon kapták, akceptálták, megszokták s most egyszerű, komoly nevüket ilyen nyegle és torz alakban állítják a nyilvánosság elé. Ezekben a nevekben mi annak az oktan kényeztető rendszernek a megnyilvánulását látjuk, amely leányainkkal szemben általánosan használatos. Bevilágitanak ezek a nevek egy egészen elhibázott, ferde nevelési rendszerbe. És ebből a nézőpontból szemlélve a dolgot, egy-egy ilyen báli névsor valósággal társadalmi tünet. Ne csodálkozzék tehát senki azon, ha néhány nyakatekert női becéző név bennünket komoly elmélkedésre készítet. Új kor, új légáramlat, új eszmék, új jelszavak idejét éljük. Körülöttünk rendre repedeznek, töredeznek az elavult idők oszlopai, pillérei. Bizony az élet nagyon komoly. A nő nem játékszer és nem baba többé, hanem immár maga is komoly részt kér az életből. Új hivatások, új pályák, új életcélok nyitnak meg a nőknek, ezekre teljes komolysággal kell ránevelni leányainkat. Be kell látnunk, hogy a becéző kényeztetés csak ártalmára válik. Épp ezért nem is tudunk mi mosolyogni e bálozó kisasszonyok furcsa és igazán farsangba illő nevében. Inkább szomorkodva tünődünk el az ilyen névsoron. Tudjuk jól, hogy nem új dolog az, amit mi — itt hangoztatunk, — elcsépeztük már mi magunk is többször, ám ez nem zavar bennünket. Ismételni fogjuk mindaddig, amíg el nem következik a Micik, Picik, Ticik és társainak alkonya.

— Szövetkezet. Mint halljuk az állami tisztviselők — a maguk saját körében — úgy akarnak a hus és egyéb drágaságoktól szabadulni, hogy „konzumot” állítanak fel, amelyben hus s mindenféle fűszert leszállított, szolid árakban lehet majd vásárolni. Az eszme — a drágaságot véve tekintetbe — elég kecsegtető, de mi csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy vajon kivihető-e s életre való lesz-e ez Fogarason?! Mert tudjuk azt, hogy ilyen fajta szövetkezet volt már Fogarason, de megbukott. Lehet talán most bevalik? . . . Majd meglátjuk!

— Rablás az országuton. Vakmerő rablást követtek el Albu János és Albu György simoni lakosok. Mult hó 31-én Cennse Tódor és Raducoj Illés Brassóból mentek hazafelé. Csendesesen, mit sem sejtve ballagtak említett napon este 8 órakor az Ujtóhán és Törösvár közötti országuton, midőn egyszerre előugrik valahonnan az árokból Albu György és Albu János a két utas első meglepetéséből még fel sem ocsudhatott, mert Albu György neki esett Raducojnak, leteperte s leszurással fenyegette, ha nem hallgat. Albu János a

másik jómádár ezalatt szónélkül odalépett Cennse Tódorhoz, (ki máskülönben apósa) késével elbánt vele. A tüzszőben a kirabolt állítása szerint 10 drb 20 koronás arany volt. Cennseéknek első dolguk volt a törés-vári csendőrségnél jelentést tenni az esetről kik Albuékat épen akkor fogták el, mikor Simon községben a lakásukra akartak hazamenni. A csendőrök rögtön bekisérték őket a zernesti kir. járásbíróshoz, hol másnap kihallgatták. Vádlottak mindent tagadnak, habár minden jel bizonyítja, hogy ők követtek el a rablást.

— **A közigazgatási bizottság ülése** múlt hó 18-án lefolyt közigazgatási ülésen több lényegtelen tárgy mellett a különböző bizottságok megválasztása került sorra. Mint értesültünk a f e g y e l m i v á l a s z t m á n y b a egyhangulag rendes tagokká választottak: Váró Béni, Kovács Gábor, Steinburg Frigyes, Páncél Károly. Póttaggá: Fridrik Géza, Macaveiu Jakab. A közig. erdő bizottságba: Elnök: Dr. Benedek Arthur, alelnök Kovács Gábor, tag Serbán Miklós dr. A II-od fokú erdőbíróshoz rendes taggá: Páncél Károly, Makaveiu Jakab, Balla Károly, Fleischer Samuel. Póttaggá: Serbán Miklós dr., Fleissig Gyula, Simon Jenő, Steinburg Frigyes. A munkaadó és mezőgazdasági munkások közötti ügyben eljáró II. fokú bíróságba rendes taggá: Páncél Károly, Receán Miksa, Balla Károly, Fleischer Samuel. Póttaggá: Steinburg Frigyes, Macaveiu Jakab, Serbán Miklós dr. Fleissig Gyula, akik a távollevő Receán Miklós kivételével az esküt nyomban le is tették. A pótdó felszólamlási küldöttségbe Széll József, Fleischer Samuel, Miku András dr. A börtönvizsg. bizottságba rendes taggá: Szentí Bálint, Miku András dr., Fridrik Géza, Gároi Miklós, póttaggá: Schnell Ferenc, Serbán Miklós dr. A gyámügyi fellebbezési küldöttségbe rendes taggá: Macaveiu Jakab, Balla Károly, póttaggá: Steinburg Frigyes. Főispánunk által kinevezettek rendes taggá: Fleischer Samuel, Simon Jenő, póttaggá Dr. Serbán Miklós. Végül az évi jelentést szerkesztő bizottságba: Páncél Károly, Macaveiu Jakab, Balla Károly, Steinburg Frigyes, Fleischer Samuel, Fleissig Gyula.

— **A zernesti férfi dalkör** folyó hó 3-án tartott jótékonycélu hangversenyén a következők fizettek fölül: Lang Ernőné 15 Kor., Jaczko Lucília 10 Kor., dr. Hámorszky Oszkár, Quittner Zsigmond, dr. Metianu Janka, Gároi Miklós, Dán János esperes, Kiss József Brassó 5—5 Kor., Sipos Vilma k. a. Törösvár, Tuzson György, dr. Tirnovszky Pálné, Opreán György, Recker Jánosné, Westen Heinrich, Farkas Ferenc, Comsa Bain János 2—2 Kor., Copony Albert, Voda János, Kautnyi Károly, Cirmay Lajos, Bárdossy Mihály, Sperhez Miklós, Bónim Frigyes, Nasztra György, Kovács Lajos, Gerry István, Blós Mihály 1—1 Kor. Összesen 82 Korona. Nevezettek fogadják ez uton is hálás köszönetünket. Az egylet nevében Kosztur Károly egyleti pénztárnok.

— **Jo egészséget** az új esztendőre szereshet mindenki csusz, reuma, fejfájás, influenza, nátha és mindennemű meghülésből származó bajok ellen a legelőkelőbb orvosoktól ajánlott, törvényesen védett székelyhavas „Indaszesz” használata által. Kapható 2 és 1 koronás üvegekben mindennütt. Készíti Balázsovich Sándor gyógyszerész, Sepsiszentgyörgy 119 szám.

— **Kaszinóbál Zernesten.** A mint értesültünk, a Zernesti Kaszinó f. hó 17-én (szombaton) tartja meg ezidei bálját, mely iránt igen nagy az érdeklődés.

— **Kéregető alispán.** Községünkbe egy urasan öltözött alak kopogtatott be tegnap a brassói utca jobb módu iparosainak hajlékában mint állásából a kormány által elmozdított alispán mutatta be magát s a nemzeti ellenállásra hazafias adományokat gyűjtött. A vezérférfiaknak hamis aláírásával ellátott irományokat mutatott föl s valami arcképes igazolványt szedett elő, a nagyobb bizalom kedvéért. A bizalom nem is maradt el, de az adományok gyéren folytak be a szédelő zsebére. Akadt ugyan egy-két áldozatkész hazafi, aki 2 egész koronát is adott, a legtöbben azonban csak 5--10 fillért adtak s utnak indították az elcsapott alispánt, aki ma már nyomtalanul eltűnt. Lám, vannak stréberek, akik még a mai konstellációkat is fölhasználják a csalásra, lopásra és szédelésre.

— **Egy darab tavasz.** Tavaszias locsogással olvadt az elmúlt héten a hó s lanyha sugárral tüztől alá a nap és a multkori ködös, zord idő után valóban egy idetevő darab tavasznak hihette volna az ember az elmúlt hét pár napjait. A déli órákban megkapóan kedves képet nyújtott a korzó, hol a hideg napok alatt munkájuk után siető emberek helyett nagyszámu, vidáman csevegő közönség s főleg: hölgyek élvezték a déli nap kellemes melegét. Szóval február enyhe idővel küszöntött ránk s szinte belénk varázsolta a tavasz poézisének ragyogó derűjét.

— **Hűtlen apa.** Ritka kis vendége volt az elmúlt héten a kercisorai korcsmárosnak. Egy kisebb cigánykaraván tért be hozzá pálinkázni és a sarokban feledtek valami batyut. Majd visszajönnek érte — gondolta a korcsmáros, — de bizony egy jó óra múlva a batyu mozogni kezdett és egy fekete szemű, göndör haju, körülbelül 1 éves leánygyermekké változott. A korcsmáros — elképzelhetjük — nem valami szívesen fogadta az apró vendéget, dehát mit volt mit tennie? Most keresik a hűtlen apát.

— **Tusnádfürdő adóssága.** Tusnádfürdő tulajdonosai elhatározták, hogy a fürdőbérlet szövetkezet 320 ezer koronás adósságát a bérlet lejártáig amortizálandó községi kölcsön felvételével konvertálják. Az így megtakarítandó 10-12 ezer koronányi fölösleg terhére a fürdőn vízvezetékét és villamvilágítási berendezést létesítenek és egyéb befektetéseket rendeznek.

— **Az utcaseprők dolga.** Mint „Szamos” című lapársunk hírül adja, a Szatmári rendőrkapitány röviden, de velősen elintézte a gyalogjárók tisztántartása körül csavargó végnélküli és eldönthetetlen kérdést. Nálunk is ajánljuk a hatóság figyelmébe ezt a célszerű eljárást. Tudvalevőleg azon fordul meg a dolog, hogy a háziurak szerint tartsa tisztán a város a gyalogjárókat. A város felfogása pedig az, hogy ez a háziurak kötelessége. Már most a szatmári rendőrkapitány úgy segített a dologon, hogy kellő számu utcaseprőt alkalmazott, akik seprik, öntözik és télen hamuval hintik a gyalogjárót, a nekik járó fizetést pedig elosztotta az összes háziurak számához mérten és behajtja rajtok. Így azután végre lesz tiszta és rendes gyalogjáró.

— **A csodadoktornő.** Megyénkben nagyon gyakoriak a csodapapok, de épen olyan ritkák a kuruzslónők. Most hát az is van,

még pedig hires. Szkorén ugyanis egy csodadoktornőhöz tódult a nép, míg be nem remekelt. Azonban úgy látszik, hogy az érvágás speciális fogásaival még nincs egészen tisztában a tudós nő, mert Fuzsta Juon vajdalfalvi atyafi olyan alapos vágást produkált, hogy az illető csaknem belepusztult. Alig gyógyult fel a hálátlan, feljelentette a tudós doktornőt, aki ellen a vizsgálat most folyik.

— **Köhögés nem betegség.** Gyakran hallani ezen megjegyzést. De mily káros tévedés. Igaz, vannak emberek, akik köhögnek s mégis megöregednek. De mily gyakran támadnak a köhögés elhanyagolása folytán súlyos betegségek, nevezetesen tüdőbetegség, holott kellő időben annak keletkezése és terjesztése meggátolható. A köhögés tehát soha sem hanyagolandó el, hanem vegyük azonnal az ismert „Sirolin-Roche” hatásos szert, mely nemcsak a köhögést szünteti, de az étvágyat is előmozdítja és a testerőt fokozza. Kapható gyógyszerárakban.

— **A csendőrlétszám emelése.** A honvédelmi miniszter a jan. 28-án tartott minisztertanács határozata folytán elrendelte a magyar csendőrségnek 870 legénnyel 2 első és 2 másodosztályú századossal, 6 főhadnaggyal és 5 hadnaggyal való szaporítását. A rendeletnek a legénység létszámára vonatkozó része már életbe lépett. Az országban a csendőrsök száma 145-el fog emelkedni.

— **Vasárnapi szünet a pálinka mérésben.** A magyar alkoholelles mozgalom hivatalos lapjában az „Alkoholizmus”-ban Dóci Imre dr. szerkesztő nagy társadalmi akciót indít meg az italmérési üzletek vasárnapi munkaszünete érdekében. Az országos Alkohol bizottság most kérvényt terjeszt fel, a pálinkaárusítás megszorítása ügyében. Szombat estétől hétfő reggelig kívánják betiltani a pálinkaárulást.

— **Vig élet.** Azt mondják, hogy Sárkánynak a társadalmi élete sokkal vigabb mint Fogarasnak. Nap-nap mellett zsurok járnak s ott derűs oldaláról fogják fel az életet; még kisül, hogy ott csak ugyan kolbászból fonják a sövényt. Megérjük azt az időt, hogy Sárkány tullicitálja Fogaraszvármegye székhelyét? Oh boldog sárkányiak!

— **Az akrobaták megint dolgoznak.** A nyáron már megemlékeztünk arról, hogy Jankovich Béla mikor főbírója volt ennek a községnek szépen rendbe hozatta a sétateret s most nem a hogy haladnánk a megkezdett uton előre, hanem hátra felé megyünk mint a rák, mert a sétatér lócáit, vaskerítését, a körforgó átjárókat, melyek a kocsiközlekedést akadályozzák összetörik, leszedik, szétrongálják. Egyszerűen valóságos vandalizmust követnek ott el, úgy hogy ellenőrzés hiányában nap-nap mellett újabb károkat vesz ott észre a figyelmes járó-kelő. A lócákat, hogy megrongálják, azon nem csodálkozunk, mert fából vannak, de hogy még az elkerítő vasakat is meghajlitgatják ez már „pluszkvam disznóság.” Most már csak arra vagyunk kíváncsiak, ha az ébresztő tavasz beköszönt, vajjon reá fogja e valaki tenni a kezét azokra a rongálásokra, hogy renováltassanak abból a célból, valóban kíváncsiak vagyunk erre?!

— **Sár a gyalogutakon.** Most, hogy az általános olvadás ideje ünnepélyesen beköszöntött s a hó elolvadt a föld fagya fölengetett, nem csak a kocsutak, hanem még a gyalogjárók is sírosak, piszkosak, ott ahol a nap nem segít a tisztogatáshoz, mert bizony

az e fajta dolog nem igen jut a háztulajdonosok eszébe. Kérjük a hatóságot figyelmeztetése a háztulajdonosokat mindenfelé a községben, hogy ne csak a természettől, a nap szárító erejétől várják a tisztogatást, hanem ők is mozduljanak meg s tétessék reá a cselédek, mindenek kezeit. Röntet kérünk!

— **Hangverseny Zernesten.** Mint már megirtuk, a Zernesti férfidalkör f. hó 3-án hangversennyel egybekötött táncmulatságot rendezett, mely ugy erkölcsileg, mint anyagilag sikerültnek mondható. A hangversenyen szép számú és előkelő közönség vett részt köztük az ottani román intelligencia nagy része a mi fényes bizonyítéka a magyarok és románok békés viszonyának. A hangverseny kevéssel 8 óra után vette kezdetét. Az előre megállapított műsor annyiban változást szenvedett, hogy a jelzett négykezeszongorajáték Löventritt A. akadályoztatása folytán elmaradt. Helyette Bárdossy Mihályné urnő eljátszta megnyitótul Liszt II. rapsodiáját. Művészies és mindvégig gyönyörködhető játékát szünni nem akaró tapsal honorálta a közönség. Az előadás és taps elhangzása után a vegyeskar helyezkedett el az emelvényen és elénekelt a „Cserébogár“ népdalegyveleget, ezután a férfikar állott fel és Huber Károlynak „Olyan a te dalod“ című szép dalát énekelte el. A nőikar következett ezután, előadva a „Herbstlied“ című német kettőst, mit zongorán Kovácsné Végh Ilona urnő kísért általános tetszés mellett. Most újból a vegyeskar állott elő és elénekelt egy régi népdalokból összeállított egyveleget, majd Thern K.-tól a „Kieritsemepohárt“ című dalt melynek elhangzása után Bárdossy Mihályné urnő befejezésül eljátszta zongorán Sydney-Smith Fauszt-ját, óriási taps és tetszésnyilvánítás mellett a műsor ezzel véget ért és kezdetét vette a tánc, mely a kora reggeli órákig tartott. Az est sikere főleg Recker János ig. tanító karmestert illeti, ki a dalokat betanította és dirigálta, de részük van a sikerben és azt elősegítették fáradozásaikkal Kosztur Károly egyleti pénztárnok, Huszár Vilmos alelnök és Szőke Gábor titkár.

— **Eladó.** Az apafiutcában levő 27. és 39. házszám alatti belsőség szabadkézből eladó, bővebb felvilágosítást Kovács János nyujt bethlen-utca 37. sz. alatt.

— **A kit az ég küldött!** Ma délelőtt az utcán s a vártóren egy vézna, csonttá aszott anyóka járt kelt föl s alá. A mint egy ember megszólította a sétatéren a buzgó imádkozó asszonyt, az anyóka csöndes rezigrációval így felelt: — Jól van édes fiam! megyek már csak befejezem az imát, mert engem az ég küldött! Az elmebeteg asszonyt ápolás végett beszállították Szebenbe az elmeógyógyintézetbe.

— **A meghallgatott kívánság.** Ha nem egy emberletről volna szó, szinte mulatságos lenne ez a kis történet, ami a napokban történt meg Peszterán egy cigánnyal. Végner Mihály a cigány neve, aki már többször volt büntetve lopásért és a multkor is valami eltűnt malacok ügyében volt a bírónál. Itt természetesen apróra kikérdezték a meggyanusított cigányt, aki végre is egészen felháborodva kiáltott fel: Az Isten szele csapjon meg engem még ma, ha tudok azokról a malacokról! S miután tényleg nem volt semmiféle bizonyíték — elbocsátották a cigányt. Alig lépett be azonban a cigány a szobájába, egyszerre eszméletlenül összerogyott. Rögtön összejöttek az asszonyok s

konstatálták, hogy a szél érte Végner. Másnap megis halt a cigány, akinek a felesége tegnap sirva ment föl a bíróhoz. Itt azután elpanaszolta hogy a férje meghalt — és meggyanusította a bírót, hogy az ő „vallatása folytán“ került a férje a más világra. A bíró azonban felvilágosította az asszonyt: — Nem azért halt meg az urad, mert vallattuk. Hanem azért, mert megesküdt, hogy az Isten szele csapja meg, ha része van a malaclopásban! Aztán mire haza ért, meghallgatta az Isten a kívánságát. Az asszony egészen meghökkent a felvilágosítástól. Aztán megcsóválta a fejét és így szólt: — Pedig inkább leülte volna azért a két malacért azt a kilenc hónapot!

△ **Köhögs, reketség és meghülés** ellen a legjobb háziszernek bizonyult a Halápi' féle vas méz-szörp mely kiváló gyógyhatásának elismerésül a londoni kiállításon arany éremmel lett kitüntetve.

△ **Helybeli és vidéki menyasszonyok** részére és a ház körül szükséges bármily csekély mennyiségű vászon-áru, asztalnemű, törülköző, zsebkenő, fehérnemű, ágyhuzat, paplan, matrác stb. kizárólag jó minőségű cikkeket magánfeleknek is a legolcsóbb árban szállítja a hírneves, aranyéremmel kitüntetett Veisz és Heimler-féle ipartelep, Pozsonyban. Árjegyzékek és minták bérmentve.

△ **A nagyérdemű közönség b. tudomására** hozom, hogy 14 éven át, igen előkelő fogorvosi műteremben szerzett gazdag tapasztalataim után, szülővárosomba visszatérve, a Sterzing-utca 6. sz. a. Román-féle házban egy állandó fogtechnikai műtermet nyitottam. Készíteni fogok egy egyes fogakat, mint egész fogsorokat, arany, vulkanit és kaucukban; javítok roncsolt szájpadlásokat stb. stb., mindent a legujabb módszerek szerint és legjobb kivitelben. Műtermem nyitva van d. e. 8—1-ig és d. u. 2—7-ig. Magamat a n. é. közönség becses pártfogásába ajánlva, maradok kiváló tisztelettel Fleischmann Hermann, fogtechnikus.

△ **A Ferenc József keserűviz** az összes hashajtó szereket természetes, erőteljesen oldó ereje folytán tulszárnyalta már. Mint adag elégséges egy boros pohár. Kérjük határozottan Ferenc József keserűvizet.

KÖZGAZDASÁG.

Népünk és a szövetkezetek.

II.

A szövetkezetek, amelyek hivatta vannak különösen a kisbirtokosok gazdasági fejlődését a helyes kerékvágásba juttatni, vármegyénkben is teret kezdenek hódítani. Első sorban állanak a hitelszövetkezetek, amelyek a jelenlegi topografiai elhelyezésük szerint, teljesen kielégíteni képesek a nép hiteligenyeit.

Ezek a részvényekre alapított hitelintézetek tényleg a szükséges hitelt nyújtották a föld népének. Azonban, nem lévén népünk az ujjabkori gazdálkodási rendszerrel tisztában, nem lévén gazdaságilag a modern gazdasági követelményeknek megfelelőleg érett, azt a könnyű pénzhitelt, amelyet a hitelintézetek neki nyújtottak, tévesen használta fel.

És ez természetes dolog. Ezen metamorfózisra népünknek is át kellett mennie. A hitel alapján megkapott pénzt népünk nem volt képes okszerűen felhasználni és csakhamar azon vette magát észre, hogy a kölcsön eluszott és az adóság fenáll.

Nem szabad távolról sem, hitelintézeteinket emiatt okozni. Mert saját kárán tanul

az ember. És ezen tapasztalat eredményeképpen örömmel láthatjuk, hogy népünk is felébredt a patriarchális gazdasági álomból. Ma jobban tudja az idő, a munka és ennek megfelelőleg a pénz értékét megbecsülni. És talán nem csalatkozom, amidőn a fenti viszonyokat, kevés kivételtől eltekintve, hazánk összes kisgazdaközönségére vonatkoztatom.

Hozzájárul ehhez az Amerikába való kivándorlás is. Amennyiben az, aki Amerikában egy-két-három évet töltött, eltekintve a pénztől, amelyet hátramaradottjainak küld, az újvilágban látja azt az óriási haladást és visszatérve, igyekszik azon gazdasági tapasztalatokat ide haza is érvényesíteni. Az egyik legnagyobb haszon, amelyet Amerikában magukéva tesznek az, hogy megtanulják a munkát becsülni és azon öntudatra jutnak, hogy a munka nemesít, a munka edzi és gazdaggá teszi az egyént!

Talán nem csalatkozom, amidőn kijelentem, hogy az Amerikában szerzett tapasztalatok olyan örvendetes gazdasági alakulásokat fognak a kisgazdák között maguk után vonni, mint amilyen kereskedelmi és gazdasági hatásokat idéztek elő egész Európában a keresztes hadjáratok.

A szomszédos V. községben volt alkalom megfigyelni mintegy tíz, Amerikát megjárta kisgazdát. Azok kivoltak cserélve, erkölcsi színvonaluk emelkedett, 70 százalékkal munkásabbak, takarékosabbak.

És amidőn ezen örvendetes tüneményt tapasztaljuk, egyidejűleg meg kell ragadnunk haladéktalanul az alkalmat arra, hogy a gazdálkodó népet gazdasági, humánus irányú és célu szövetkezetekbe tömörítsük. És amidőn hazánk kisgazdáinak ezen az uton jövünk segítségére, annak az erkölcsi, gazdasági színvonala emelkedni fog és ennek a természetes következménye hazánk közigazdaságának a megszilárdítása és megerősítésére leendő.

Áttérve a részletekre, először is pro domo szeretnék egyet-mást elmondani.

Nagy szükségét érezzük annak, hogy mindegyik vármegyében az erdélyrézi szász népies gazdasági mintaiskolákhoz hasonló elegendő népies gazdasági iskolákkal rendelkezünk, ahol a kisgazdák rövid egy év alatt teljesen tisztában jöhetnek az okszerű mező- és állatgazdaság összes titkaival.

Amennyiben vármegyénkben ez eszme nem valósulna meg a közel jövőben, nem érezhetjük annak nagy hiányát, mert az állami uradalmi szakgazdálkodás jóformán egész megyénkre kiterjed és csak jóakarattal kell ahhoz, hogy azt a kellő figyelemmel kísérjük és a szerzett tapasztalatokat kisgazdaságainkba felhasználjuk.

Amennyiben Fogarast illeti, mindennek előtt szükségesnek vélném, ha nemzetiség és felekezeti tekintetek nélkül városunk méltóságának megfelelőleg egy tekintélyes „segélyegyesület“ alakítanánk, amely városunk bármilyen nemzetiségű és vallásu nyomorba jutott családját anyagilag segílyezni lenne hivatta.

A mult évben városunk egyik 10 tagu családfentartója halt el hosszas betegség után és családját a mult évi legnagyobb, legszigorubb telén nélkülözésekben hagyta hátra.

Az idén más két család maradt hátra. Mennyi könnyet lett volna képes egy „segélyegyesület“ felszárítani?

Egy ilyen szabásu „segélyegyesületnek“ sokkal nagyobb a társadalmi hatása, mint amennyire elképzelné az ember. Eltekintve

attól, hogy nagy nyomort képes oltározni, de egytallan a hazátlan szociálizmus leküzdésére elsőrendű védekezési eszköz.

Gábor Dániel.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre és cikkekre nem válaszolunk.

P. K. Fogaras. Ön meginterjuvól benünket, hogy azt a bizonyos verekedést miért nem tettük ki a lapba; holott, ha favágók össze pofozkodnak, azt mindjárt megjelentetjük! Hja: „quod licet Jovi, non licet bovi!“ Ez ma is igaz!

D. L. Helyben. A beküldött tárcá nem üti meg a közölhetőség mértékét... Renggeteg nagy restaurációt kellene rajta végeznünk, hogy közölhető legyen.

G. K. Lokó. A kalikó bálban: több szép asszony volt, akit az ott levő fiatalság: bálkirálynénak nevezett el! Találja ki, kik lehetnek azok?... Mi nem áruljuk el!

Pedagogia. Fogaras. Ilyen száraz dolgokat nem tállalhatunk fel olvasóközönségünknek, mert megvadulnak tőle. Küldje be valami szaklapba, mi nem használhatjuk fel még az ugorka szezonban sem!

Kallósi. Fogaras. Rigó uram hijába tilinkóz a kicsiny fülemilének, a többi dalárdista hangjával együtt a papirkosárba fojtottuk. Hiszen a kis deákok közös büne a versfaragás, de hát azért mégis csak helyesebbnek véljük ha a matematikát lapozgatja, mert hej, az a rová s! Nagyobb szó mint a „vadgalambpár szerelmet éneklő turbékolása.“

C. L. Zernest. Ugyancsak tömött volt e héten a boríték! Hálás köszönet!

Kalikó. Fogaras. Haj! haj! több a baj, mint a vaj! Ki tehet arról, hogy fiatal, szép ideálja helyett olyannal táncolta a négyest tévedésből, aki már „beletaposott az időbe.“ Miért nem vigyázott jobban?

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

THIERFELD DÁVID

WEISZ és HEIMLER POZSONYI IPARTELEPE

magánfeleknek

is

a legolcsóbb árban szállítja

hirneves

VÁSZONÁRU	FEHÉRNEMÜ
ASZTALNEMÜ	ÁGYHUZAT
TÖRÜLKÖZŐ	PAPLAN
ZSEBKENDŐ	MATRÁC

stb.

cikkeit.

Árjegyzék és minták bérmentve.

Teljes

menyasszonyi és vőlegényi

KELENGYÉK

készítése.

12-12

Hirdetmény.

Van szerencsém a n. é. vevőközönségnek b. tudomására hozni, hogy:

Az Apaffy-utca 14. számú vagy a Varter 5. számú ház jutányos áron és előnyös feltételek mellett szabadkézben

eladó.

Botha Károly,
tulajdonos.

3-3

Világszerte híres a Borszéki gyógy-borviz.

A „Fókut“ vize a legkellemesebb italu, legszánsavdusabb üdítő ásványviz, ugy magában mint borral és gyümölcs szörpökkel vegyítve.

A „Kossuth-kut“ vize kitünő összetételű alkalikus vasas savanyúviz, gazdag vas és mész tartalmánál fogva igen jó hatással van a vérszegénység minden neménél, továbbá az angolkór és görvélykornál.

A „Boldizsár-kuti“ gyógyborviz nemesak kiválóan üdítő élvezeti víz, de kitünő sikerrel használják a vese-, húgyhólyag-, köszvénybántalmak ellen, a légző- és emésztőszervek hurutainál, vizeleti nehézségeknél megakadályozza a húgyhólyagok lerakódást.

Nagy lithium tartalmu. Húgyhajtó hatásu. Vasmentes. Szénsavdus. Csiramentes.

A Borszéki gyógy-borvizek főraktára:

Thierfeld Lipót urnál
Fogarason.

Kapható: mindenütt.

5-12

„Drei Eichenbräu.“

Nevezett sörnek fogarasi

főraktára:

WOLFF M. örökösseinél (Mexikó.)

10 üveg vételnél 1 üveg 28 fillér.

A műveltség könyvtárának 2-ik kötete

„Az ember“

gyönyörű kivitelben megjelent.

Bolti ára kor. 24.—

Kapható és megrendelhető

THIERFELD DÁVID könyvkereskedésében, Fogarason.

Sömör-betegek,

olyanok is, kik sehol sem találtak gyógyulást, kérjenek árjegyzőket és hiteles elismoró leveleket Osztrák-Magyarországról ingyen.

C. W. Rolfe, gyógyszerész Alton-Bahrenfeld
Beethovenstr. 12.

8-12

Hirdetéseket

jutányos áron felvesz

e lap kiadóhivatala.

THIERFELD DÁVID

könyv-, papir- és írószer-kereskedése
FOGARAS.

Ajánlja — iskolai könyvekkel, papir-, író-, rajz- és festőszerekkel — ujonnan berendezett

nagy raktárát.

Iskolai táskák és könyvszijak nagy választékban.

Jutányos áruk — Szolid kiszolgálás!

Naptárak 1906. évre.

	K all.		K all.		K all.
Képes családi naptár . . .	1 20	A magyar ember képes naptára	— 60	A népszabadság képes n.	— 40
Falusi gazda naptár . . .	1 20	A szent család képes napt.	— 60	Képes függetlenségi napt.	— 40
Borászati naptár	1 20	Vig cimborá	— 60	Igazságos Mátyás király képes naptára	— 40
Regélő bácsi	— 80	Székely egyleti képes napt.	— 60	Képes földmívelési naptár	— 40
Magyar hősök naptára	— 80	Nagy Petőfi naptár	— 60	Kis képes mesélő naptár	— 40
A magyar család naptára	— 80	Nagy képes kereszt. napt.	— 60	Tündérek naptára	— 40
A magyar nemzet nagy képes naptára	— 80	Szántóvetők naptára	— 60	Ős magyarok képes napt.	— 40
Hit, remény, szeretet és a szent család nagy k. napt.	— 80	Bátyám uram nevéssünk n.	— 60	Kis képes házi naptár	— 40
A mesélő bácsi nagy képes naptára	— 80	Ezernyolcszáznegyvennyolc	— 60	Képes szentháromság napt.	— 40
István bácsi naptára	— 80	Nagy Kossuth naptár	— 60	Irodai fali naptár	— 40
Magyar nők házi naptára	— 80	Nagy képes mese-naptár	— 60	Nagy regélő naptár	— 80
Protestans új képes naptár	— 80	Ezer esztendő magyarországi képes naptára	— 60	Földmívelők naptára	— 60
Lidérc naptár	— 80	Igazmondó népnaptár	— 60	Magyar vitéz naptár	— 60
Közhasznú nagy képes napt.	— 80	Kis képes népnaptár	— 40	Erdélyi képes naptár	— 60
Honvéd naptár	— 60	Keresztény képes naptár	— 40	Alföldi dalos naptár	— 60
Magyar népnaptár	— 60	Kis Kossuth-naptár	— 40	Kalandos mese naptár	— 40
Képes Kossuth-naptár	— 60	Budapesti kis képes naptár	— 40	Kis regélő naptár	— 40
Magyar képes népnaptár	— 60	Magyar mesemondó naptár	— 40	Nagy képes naptár	2 —
Petőfi naptár	— 60	Kis képes szűz Mária-napt.	— 40	Borszem Jankó naptár	2 —
		Magyar gazda naptár	— 40	Közigazgatási kalendárium	1 40
				Magyar tanítók naptára	— 80

Thierfeld Dávid

KÖNYVKERESKEDÉSE
FOGARASON.